

SKADEDYR I VINTERRAPS UNDER BLOMSTRING

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Under blomstringen kan der være behov for at bekæmpe skulpesnudebiller og skulpegalmyg. Ved kraftige angreb af skulpegalmyg kan der ikke opnås en effektiv bekæmpelse med én sprøjtning.

Kun **Biscaya** og Mavrik må udsprøjtes hele døgnet over blomstrende planter.

BEKÆMPELSE AF SKULPESNUDEBILLER

Skulpesnudebillerne søger ind i vinterrapsmarkerne fra begyndende blomstring. De skader ved at æde af frøene og skabe indfaldsveje for skulpegalmyggene. Den største skade sker ved samtidig angreb af skulpegalmyg. Ved angreb af skulpesnudebiller ødelægges omkring 25 procent af frøene i skulperne, fordi de begnaves eller angribes af sekundære svampe, når der trænger vand ind gennem larvernes udgangshul. Angreb af skulpegalmyg får derimod skulperne til at springe op, hvorved alle frøene i skulperne tabes. Skulper under 2 cm kan angribes af skulpegalmyg alene uden hjælp fra skulpesnudebiller.

Den vejledende bekæmpelsestærskel for skulpesnudebiller er 6 1-2 biller pr. plante.

Skulpesnudebillerne falder tit af, når planterne berøres, så ryst evt. planterne ned i en bakke el.lign. Skulper under 2 cm kan angribes af skulpegalmyg alene uden hjælp fra skulpesnudebiller.

BEKÆMPELSE AF SKULPEGALMYG

Bekæmpelse af skulpegalmyg anbefales kun, hvis man har erfaring for mere udbredte angreb på ejendommen (mange gule til brune opspringende skulper). I de fleste marker ses angreb kun i de yderste 1-2 meter af marken. Har man erfaring for mere udbredte angreb i vinterraps på

ejendommen, foretages en bekæmpelse i hele marken ved begyndende flyvning af skulpegalmug. Skal der opnås en tilfredsstillende bekæmpelse ved mere udbredte angreb, er der behov for i alt 2-3 velplacerede behandlinger med omkring 5-6 dages mellemrum. Dette skyldes rapsens hurtige vækst, hvor ny vækst ikke er beskyttet (kontaktmidler), og galmuggens flyvning over en længere periode (3-4 uger).

Er første generation bekæmpet tilfredsstillende, er der ikke behov for bekæmpelse af anden generation ca. 4 uger senere.

Forventet flyvetidspunkt for skulpegalmug (oftest omkring begyndende blomstring) kan følges via en temperaturmodel på

<https://www.landbrugsinfo.dk/planteavl/plantevaern/varslingsregistreringsnet/sider/startside.aspx>

Temperaturmodellen oplyser kun om forventet flyvetidspunkt og siger ikke noget om angrebsstyrken. Antallet af skulpegalmug vil blive fulgt via gule fangbakker på et begrænset antal lokaliteter igen i 2016, men antallet af lokaliteter med fangbakker er ikke tilstrækkeligt til at angive bekæmpelsesbehovet.

DOSER OG MIDLER

Der findes kun få forsøg med nedsatte doser mod skadedyr i raps. Da rapsen (uanset dosis) ret hurtigt er ubeskyttet, anbefales det mod skulpesnudebiller og skulpegalmug at anvende nedsatte doser - dvs. 50-75 pct. af normaldosering. Vær opmærksom på, at normaldosis af Fastac 50 mod skadedyr i raps efter revurderingen er nedsat fra 0,25 til 0,15 l pr. ha, hvorfor det ikke anbefales at reducere dosis for dette middel.

I tabel 1 ses en oversigt over normaldoseringer for godkendte midler i raps. Bemærk at godkendelsen for Mavrik for nylig er blevet udvidet og nu også omfatter skulpesnudebiller og skulpegalmug. Det fremgår, at såfremt man ikke har midler på lager, så er Mavrik, Biscaya, Karate, Kaiso Sorbie og Fastac de billigste løsninger med de nuværende afgifter.

I Tyskland er der i en del tilfælde fundet resistens hos skulpesnudebiller mod pyrethroider (alle midler i tabel 1 bortset fra Biscaya er pyrethroider), mens forekomsten af evt. resistens i Danmark ikke er undersøgt. For at forsinke resistensudviklingen er det vigtigt kun at bekæmpe ved behov.

Tabel 1. Normaldoseringer for godkendte skadedyrsmidler i raps

Skulpesnudebiller	0,15	0,3	0,15	0,2	0,25	0,05	0,06	0,3
Skulpegalmug	0,15	0,3	0,15	0,2	0,25	0,05	0,06	-
Max. antal behandlinger pr. vækstsæson i raps	2	3	1	2	1	1	3	1

Pris, kr. pr. normaldosis (inkl. ny afgift, ekskl. moms)	96**	142	143	112	417-422	401	392	140
--	------	-----	-----	-----	---------	-----	-----	-----

** Normaldosis er efter revurderingen nedsat fra 0,25 til 0,15 l pr. ha, hvorfor det ikke anbefales at reducere dosis af dette middel.

EFFEKT AF ANDRE MIDLER

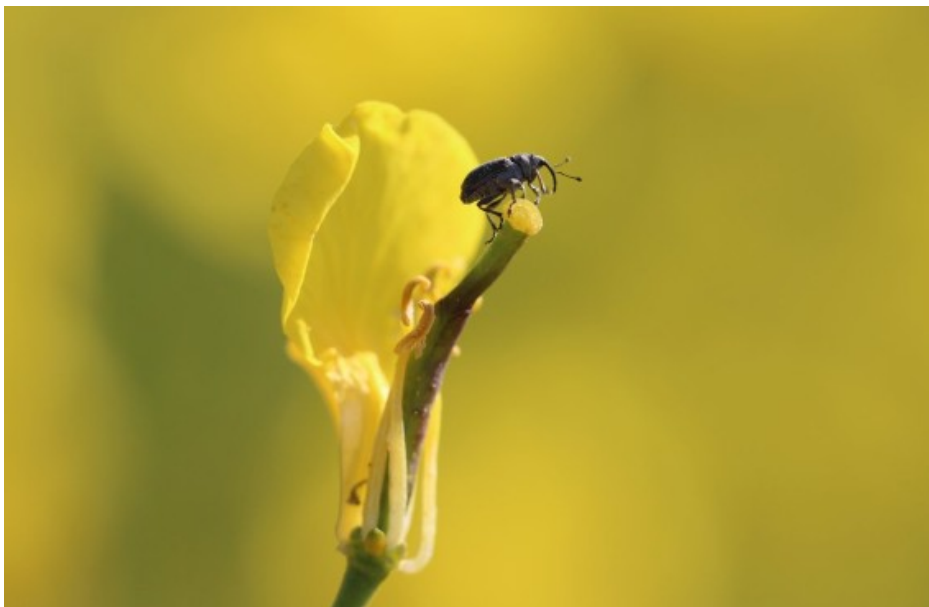
Avaunt og Plenum 50 WG er godkendt mod glimmerbøsser og må senest anvendes i st. 59 (første gule kronblade synlige). Avaunt har ifølge firmaet nogen effekt på skulpesnudebiller og relativ god effekt på skulpegalmug. Effekten af Plenum 50 WG mod skulpesnudebiller og skulpegalmug kendes ifølge firmaet ikke. Biscaya har ifølge firmaet haft god effekt mod skulpegalmug i 3 tyske forsøg. Når skadedyrene ikke er nævnt på etiketterne, er det grundet utilstrækkelige data eller manglende effekt.

GLIMMERBØSSER

Ved begyndende blomstring er bekæmpelse af glimmerbøsser oftest ikke længere aktuel. Se yderligere om glimmerbøsser i [PlanteNyt nr. 2228](#).

Hensyn til bier

Pyrethroider må over blomstrende planter kun udbringes uden for biernes flyvetid, dvs. i perioden ca. kl. 21-03 (sommertid) - tjek altid marken for bier, før en bekæmpelse foretages. Af de viste midler i tabel 1 må kun Biscaya og Mavrik udsprøjtes hele døgnet, da de er uden bimærke.

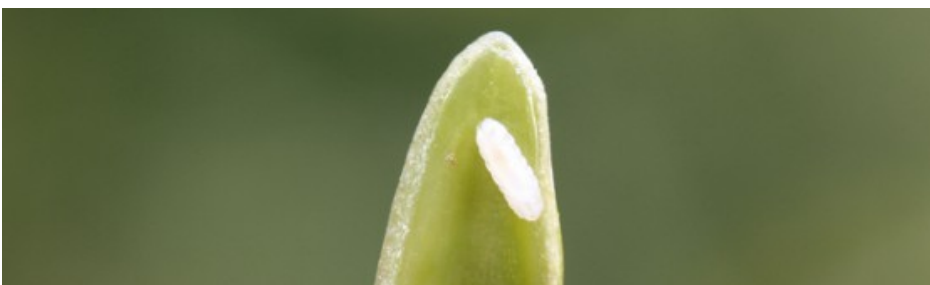
Billede 1. Skulpesnudebille i rapsblomst på den nyudviklede skulpe.

Billede 2. Angreb efter skulpesnudebilens larve. Der er trængt vand ind gennem larvens udgangshul (kan skimtes på billedet), som har medført angreb af sekundære svampe. Der optræder ved angreb oftest 1 larve pr. skulpe. Larverne har et brunt hoved.

Billede 3. Gule skulper grundet angreb af skulpegalmyg. Skulperne springer senere op, hvorved alle frø tabes.

Billede 4. Larver af skulpegalmyg i skulpe. Larverne er lemmeløse. Der optræder ved angreb mange larver pr. skulpe.

Kontakt din [lokale rådgivningsvirksomhed](#), hvis du vil vide mere om dette emne.